

Oostendse Heem- en Geschiedkundige Kring De Plate

Op 21 november 1954 werd de nieuwe Oostendse folkloreakring De Plate aan de Oostendse cultuurwereld voorgesteld.

Zeventien gedreven Ostendiana liefhebbers stichtten de nieuwe vereniging na een dwingende oproep van Karel Seys, beter bekend onder de naam Ary Sleeks. Hij had opgemerkt dat hij een buitengewone respons had gekregen op de vergadering die hij in september 1954 had belegd in het Stadhuis naar aanleiding van de 350ste verjaardag van het einde van het beleg van Oostende (1601-1604).

Het reeds verdwenen koffiehuis De Bierkelder in de Christinastraat 116 fungeerde als doopvont van de boreling.

Het doel was de algemene en lokale folklore te bestuderen en de belangstelling hiervoor te bevorderen. De hulpmiddelen daartoe waren voordrachten, studievergaderingen, contacten met andere folkloreakringen, studiereizen en de inrichting van een folkloremuseum.

De maatschappelijke zetel werd de Parijsstraat 14, de woonst van Karel Seys die archivaris-penningmeester werd. Ernest De Taeye werd voorzitter, ook hoofdman genoemd, Willy Laforce nam de taak van secretaris op zich en Florimond Corsellis werd muzikaal adviseur. Frank Edebau en John Hermans fungeerden als commissarissen.

De nieuwe vereniging floreerde en op 18 april 1959 werd de kring tot een vzw omgevormd met als naam: "Oostendse Heemkundige Kring De Plate" (Staatsblad van 1 mei 1959).

De doelstelling bleef dezelfde. Personen "van beide geslachten" konden vanaf 18 jaar als lid opgenomen worden (deze leeftijdsgrens is ondertussen uit de statuten verdwenen). Voor 30 frank was men werkend lid, voor 50 frank beschermend lid en vanaf 100 frank werd men erelid.

DE OUDE VISCHMARKT
VAN 1677

De beslissing om de kring een wettelijk statuut te geven had ondermeer voor gevolg dat kunstschilder Emiel Bulcke een belangrijk legaat schonk aan De Plate.

Verenigingen hebben het dikwijls moeilijk geschikte vergaderplaatsen te vinden en De Plate verging het niet anders: van De Bierkelder ging het naar de Picadilly (aan 't Péérd), naar Le Châtelet, Café de la Poste, het Stadhuis, de Normandie om uiteindelijk vanaf 1974 gastvrijheid te genieten in de lokalen van de Vlaamse Vereniging voor Familiekunde (VVF). Voordrachten werden gehouden in de Picadilly, het Prinsenhof (Oud Oostende, nu Hertendale) in de Ieperstraat en later de Conferentiezaal van het Stadhuis om uiteindelijk in de lokalen van de VVF te belanden.

De noodzaak werd aangevoeld om een eigen tijdschrift uit te geven en Jef Klausning werd in 1971 de eerste hoofdredacteur. Hij werd opgevolgd door Omer Vilain en sedert 1985 is Jean-Pierre Falise, de huidige penningmeester, redactiechef.

Voorzitter-medestichter Ernest De Taeye overleed in 1974 en werd opgevolgd door August Van Iseghem, telg uit een geslacht dat in de loop der laatste 200 jaar de stad Oostende enkele zeer prominente burgers geschonken heeft.

Vanaf 1975 trad de kring in een vernieuwde beweging naar buiten. De stuwende persoon was de nieuwe dynamische secretaris Jan-Baptist Dreesen.

Folklore alleen was niet meer voldoende en volkskunde, heemkunde, lokale geschiedenis, milieubehoud en monumentenzorg werden onderwerpen die voor de kring zeer belangrijk werden.

Sedert 8 juni 1996 is de naam gewijzigd in "Oostendse Heem- en Geschiedkundige Kring De Plate" en werd een belangrijke doelstelling aan de statuten toegevoegd nl. de verdediging opnemen van en ijveren voor het behoud, de bescherming en het herstel van het historisch roerend en onroerend patrimonium en erfgoed van de stad en de regio Oostende. Daaronder vallen monumenten, gebouwen, straten, pleinen, buurten en plaatsnamen die waardevol geacht worden vanuit historisch, cultureel, landschappelijk, stedenbouwkundig en archeologisch oogpunt.

De Plate beschrijven zonder het hoofdstuk museum aan te raken is onmogelijk.

Het rijk-gestoffeerde heemmuseum ontstond in 1899 toen schepen A. Liebaert het initiatief nam om in een oude winkel in de Kerkstraat een folkloremuseum te openen. In 1902 werd dit gebouw afgebroken voor de uitbreiding van de Albertschool en het museum werd ingericht in een nieuw gebouw, met woonst voor de conservator, in het Maria-Hendrikapark.

Dit museum sloot zijn deuren van 1914 tot 1932, met alle gevolgen voor de verzameling. Op Pinksteren 1932 opende het tweede museum in het Fort Napoleon onder impuls van stadsarchivaris Carlo Loontjens. Weer werd de oorlog spelbreker en in 1941 werd wat van de verzameling overbleef in de kelders van het Gerechtshof ondergebracht.

Stadsarchivaris en medestichter van de kring, Frank Edebau, opende in 1948 een klein heemkundig museum, in de Koninklijke Gaanderijen dat echter door de restauratie van die gaanderijen weer moest verdwijnen. Het materiaal werd eerst gestapeld op de zolder van de school in de Witte Nonnenstraat. Toen de school opnieuw in gebruik genomen werd, verhuisde de verzameling naar een loods bij de handelsdokken.

Weer, ontij en grijpgrage vingers brachten veel schade toe.

Door De Plate werden de stukken gestapeld in een zaal van het gloednieuwe Feest- en Kultuurpaleis en in 1963 werd een nieuw museum officieel geopend in de lokalen van Chez Pan dat in de Vlaanderenstraat paalde aan de stedelijke Schouwburg.

De eigen verzameling van de kring werd voor die gelegenheid aan deze van de Stad toegevoegd. In 1965 werd de Schouwburg afgebroken en alles verhuisde naar de tweede verdieping van het stadhuis waar het museum in 1966 voor de vijfde maal geopend werd.

Op 15 juli 1970 kwam de zesde uitgave van de museumstory in het Feest- en Kultuurpaleis waar het zich momenteel nog steeds bevindt.

Een zevende uitgave van deze bijna honderdjarige geschiedenis is op komst want het voormalige koninklijk paleis in de Langestraat 69 werd door het Stadsbestuur aan het museum toegewezen.

De Oostendse Heem- en Geschiedkundige Kring De Plate met zijn bijna 44-jarige geschiedenis en werking is niet meer weg te denken uit het Oostendse verenigingsleven.

Het ledenbestand is samengesteld uit alle lagen van de bevolking.

De voordrachtenreeks, de wandelvoordrachten, studiereizen en thematentoonstellingen behandelen onderwerpen die voor het merendeel Oostends zijn of betrekking hebben op de plaatselijke geschiedenis, de heem- of volkskunde.

De kring is tevens de behoeder van een belangrijk archief en een unieke museumcollectie betreffende alles wat Oostende aan moois en interessant te bieden had. De meest diverse dingen worden verzameld, gecatalogeerd en voor het publiek ter bezichtiging gesteld.

Het tijdschrift dat negen keer per jaar verschijnt, biedt in woord en beeld bijdragen en notities over het Oostendse verleden die wetenschappelijk verantwoord zijn. Het kent een ruime verspreiding op nationaal vlak. De bijdragen worden regelmatig geciteerd in andere tijdschriften en dienen als referentie voor vele publicaties, ook op universitair niveau. De Plate is een kring voor allen die begaan zijn met het reilen en zeilen van onze stad, die meer willen weten over de geschiedenis van Oostende en de kuststreek. Voor een bescheiden bijdrage (400 frank) per jaar krijg je negen nummers van een rijk gedocumenteerd tijdschrift. De toegang tot het museum is gratis en vergeet de voordrachten niet die plaatsvinden telkens de laatste donderdag van de maand (uitgezonderd in juli en augustus) in de lokalen van de Vlaamse Vereniging voor Familiekunde, Dr. L. Colenstraat 6 in Oostende.

Er gaat nog teveel materiaal dat eigenlijk bijzonder belangrijk is voor de Oostendse geschiedenis en de Oostendse folklore verloren uit onwetendheid of desinteresse. Wij moeten ons patrimonium echter koesteren en bewaren voor de volgende generaties. Aan verzamelzucht in gesloten schuiven heeft op het einde eigenlijk ook die verwoede verzamelaar niets meer.

Neem gerust contact op met het secretariaat dat gevestigd is in de Gerststraat 35a in Oostende, telefoon 059/50.71.45.